

Кричевська Юлія Юріївна

Заступник директора з навчально-виховної роботи,
вчитель початкових класів гімназії №267 м. Києва

0509293974

***Інтеграція у викладанні предмету
інформатики в початковій школі***

Вища категорія, старший учитель

I. Вступ

Змістовні, цілеспрямовані інтегровані уроки вносять у звичайний плін шкільного життя новизну, певною мірою знімають суворі кордони предметного викладання і допомагають дітям емоційно й системно сприймати деякі поняття, явища
О.Я. Савченко

Розвиток змісту сучасної української освіти спрямовано на формування в учнів цілісної картини світу. Саме інтеграція є тим інструментом, який навчає дітей бачити світ цілісним і орієнтуватися в ньому.

Мета інтегрованого навчання – сприяти успішній реалізації нових освітніх завдань, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

Інтеграція – це засіб отримання нових уявлень на основі традиційних предметних знань. Вона спрямована на розвиток ерудиції учнів, на посилення пізнавального інтересу школярів, здійснення всебічного розвитку особистості, яка прагне нетрадиційно розв'язувати різні сучасні проблеми. Різноманітні види діяльності дозволяють зняти стомлюваність, напругу. З'являється можливість показати учням світ у всьому його розмаїтті, що сприяє емоційному розвитку дітей, формує їх творче мислення. Школярі отримують системні знання. Це допомагає продемонструвати об'єкт із різних боків, розкрити взаємозв'язок явищ, інтенсивно формувати вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати. Що є важливим для формування світоглядних, людинознавчих, екологічних, комунікативних умінь і понять.

II. Основна частина

Для мене, як учителя інформатики, головним предметом на уроці є інформатика. Метою інформатичної освітньої галузі загальної середньої освіти є формування в учнів здатності до вирішення проблеми з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві. На мою думку, саме інтеграція спроможна сприяти досягненню поставленої мети.

Інтеграція навчальних предметів дає певні переваги та можливості для вчителя:

- економія часу на уроці (можна повторити та закріпити матеріал одного предмету, вивчаючи інший);
- посилення реалізації навчального, пізнавального та розвивального аспектів уроків;
- знаходження нових фактів, які доводять чи поглиблюють деякі спостереження;
- збільшення інформаційного змісту уроку;
- розвиток творчого мислення;
- розвиток критичного мислення;
- мотивація учнів (проблема мотивації на уроках інформатики набуває все більшої актуальності, оскільки комп'ютер сьогодні став «побутовим приладом»).

Крім того, зауважу, що інформатика в інтеграції з іншими предметами створює благодатний ґрунт для активізації пізнавального інтересу учнів до інших галузей знань. Для цього на уроках використовую такі засоби, як розв'язання проблем інших галузей засобами інформаційних технологій та упровадження знань з інших галузей у завдання, що вирішуються за допомогою інформатики.

Оскільки в інтегрованому навчанні розглядаються різноманітні міждисциплінарні проблеми, що розширюють рамки діючих програм і підручників для загальноосвітніх шкіл і є необхідними та доречними для розвитку учнів, то слід підкреслити, що при такому підході гармонійно поєднуються різноманітні методи навчання, які використовуються на стику предметів: розповідь та бесіда, пояснення та керування самостійною роботою учнів, спостереження та досвід, порівняння, аналіз і синтез; велике місце відводиться методам навчання на комп'ютерних моделях і евристичному методу.

Чому інтегрування різнопредметних знань є особливо актуальним саме в початковій ланці освіти? Системний аналіз складових цілого, синтезуюче порівняння з іншими становить для учнів цієї вікової категорії значні утруднення. Одночасно ці операції лише формуються в напрямку від загального до конкретного. Поняття «інтеграція» – це процес пристосування та об'єднання розрізнених елементів в єдине ціле при умові їх цільової та функціональної однотипності. Методичними принципами об'єднання предметів є: опора на знання з багатьох предметів; взаємозв'язок у змісті окремих дисциплін; зближення однорідних предметів; розвиток загальних рис для ряду предметів. Тому проведення інтегрованих уроків вимагає від вчителя не тільки високої кваліфікації, а й відповідної наукової ерудиції в методах наук, на основі яких створено інтегрований предмет.

Тому одним з напрямів методичного збагачення уроків є проведення їх на основі інтеграції змісту, відібраного з кількох предметів і об'єданого навколо однієї теми. Вона має на меті інформаційне й емоційне збагачення сприймання, мислення та почуттів учнів завдяки залученню цікавого матеріалу, що дає змогу з різних сторін пізнати якесь явище, поняття, досягти цілісності знань.

Прикладами таких уроків у 3-4 класах можуть бути:

- інтегрований урок інформатики та української мови. Тема «Електронна пошта. Культура листування» (інформатика). Вправління у написанні листа» (українська мова).
- інтегрований урок інформатики та природознавства. Тема «Електронні карти. Віртуальні подорожі сузір'ями, планетами, материками» (інформатика). Які космічні «сусіди» та «гості» є у планети Земля? Куди веде Чумацький шлях?» (природознавство).
- інтегрований урок інформатики та літературного читання. Тема «Орієнтування у списку книг електронної бібліотеки. Пошук літератури за назвою, автором. Зміст твору».
- інтегрований урок інформатики та математики. Тема «Таблиці. Доповнення готових таблиць».

У 2 класі (НУШ) предмет «Інформатика» є складовою інтегрованого курсу «Я досліджую світ», для якого навчальним планом передбачено 5 годин на тиждень. Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники освітніх галузей в їх інтегрованому змісті. Типовою освітньою програмою інтегрованого курсу для 2-го класу визначено особистісний поступ молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань, про природу та суспільство, світоглядних орієнтацій, формування інформатичної, технологічної та інших ключових компетентностей, необхідних для життя та продовження навчання, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні завдання.

В основі інтегрованого уроку лежить певним чином інтегрований зміст. Інтеграція шкільного змісту може бути повною або частковою. Мета уроків,

побудованих на інтегрованому змісті, – створити передумови для різнобічного розгляду повного об'єкта, поняття, явища, формування системного мислення, збудження уваги, позитивно емоційного ставлення до пізнання. Готуючись до такого уроку, вчитель повинен старанно продумати зміст навчальних завдань і використати різні прийоми їх подачі, щоб забезпечити кожному учневі радість першого відкривача, яка є могутнім стимулом для активізації не лише мислення, а й усієї особистості школяра. Інтегровані уроки інформатики в початковій школі мають великі можливості для розвитку творчої особистості. Такі уроки забезпечують розвиток у дітей творчого мислення, формують науковий світогляд, розвивають пізнавальний інтерес, бажання до самостійного здобуття знань. Учні на уроках оживають, активно включаються в діяльність, стають співробітниками вчителя, беруть участь у розв'язанні нових для них пізнавальних і практичних задач. Таким чином, у них формується співдружність, почуття колективу, співпереживання, взаємодопомоги. Такі уроки повинні бути гранично чіткими, компактними, продуманими на всіх етапах. Саме за таких умов вони знижують стомлюваність головного мозку, створюють комфортні умови для дитини як особистості, підвищують успішність навчання, дозволяють уникнути ситуації, коли той чи інший предмет потрапляє в розряд нелюбимих.

У своїй педагогічній практиці в процесі навчання шкільного курсу інформатики в початкових класах використовую різноманітні засоби реалізації інтегрованого навчання. Зокрема:

- ❖ Під час заняття з інформатики, яке стосується роботи з аудіозаписами, пропоную дітям дослідити історію виникнення пристроїв, призначених для їх відтворення та запису. Для цього учням потрібно виконати обчислення та пронумерувати назви пристроїв у порядку послідовності їх винайдення:

□ – *бабінний магнітофон* – $68-66+1=$;

□ – *фонограф* – $93-80-12 =$;

– *дисковий плеєр* – $85-30-50=$;

– *mp3-плеєр* – $21+75-90=$;

– *патефон* – $23+16-37=$;

– *касетний магнітофон* – $55+24-75=$;

Додаткові питання:

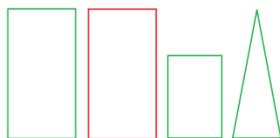
Хто був винахідником цих пристроїв? Які з цих пристроїв використовуються у наш час? Які з них є цифровими?

❖ Тема заняття – «Створення власного аудіозапису».

Пропоную дітям роботу над проектом «Запис аудіо (невеликий за обсягом твір) – музичної композиції (пісні, мелодії), інтерв'ю тощо». На інформатиці робимо запис пісні, яку учні вивчають на занятті з музичного мистецтва, щоб у майбутньому її використати не тільки на наступному занятті з інформатики або шкільному заході, а й у якості подарунку для вчителів. Разом з дорослими можна записати її на диск та оформити його (створити обкладинку, додати побажання тощо).

❖ У практичній роботі до теми «Інструменти графічного редактора. Палітра кольорів» другокласникам пропонується змінити ознаки фігури за допомогою інструментів графічного редактора.

Дітям дається завдання створити геометричну фігуру за зразком учителя в графічному редакторі Paint. Після цього вони створюють поряд з нею ще 3 фігури, кожного разу змінюючи одну з ознак (колір, розмір, форма).

- ❖ Тема «Використання цифрового малюнку для ілюстрування/передачі змісту літературного твору».

Пропоную дітям роздивитися зображення пристрою для перегляду діафільмів і розшифрувати його назву

В і е с о о ф т о в

Роздрукувати й розрізати дану таблицю та запропонувати виконати це завдання в групах на швидкість. (діапроектор)

На який сучасний цифровий пристрій схожий діапроектор? (проектор).

Далі пропоную скласти усі можливі варіанти слів з даного набору літер (робота в парах).

- ❖ Під час обговорення питання «Цифрові пристрої в житті людини» цікавим є наступне завдання.

Як, використовуючи цифрові пристрої, ми можемо зміцнити власне здоров'я? Наведи кілька прикладів. Прокоментуй запропоновані зображення.

Одним з давніх шифрів є шифр Цезаря, названий так на честь римського імператора Гая Юлія Цезаря, який використовував його для секретної переписки. За цим шифром кожний символ алфавіту замінювався іншим, що знаходився від даного на певну кількість позицій. Розгляньте приклад та знайдіть ключ кодування, скориставшись українським алфавітом. Розкодуйте друге слово. Відповідь: інформація.

<i>Л</i>	<i>М</i>	<i>Я</i>	<i>Ш</i>
<i>К</i>	<i>Л</i>	<i>Ю</i>	<i>Ч</i>

<i>Ї</i>	<i>Щ</i>	<i>Х</i>	<i>П</i>	<i>С</i>	<i>Н</i>	<i>Б</i>	<i>Ч</i>	<i>Ї</i>	<i>А</i>

❖ Розкодуйте прислів'я.

Ключ: Б1; Б2; А2; В1; А1; А3; Б3; В1.

	А	Б	В
1	<i>хай</i>	<i>Хто</i>	<i>цурається,</i>
2	<i>мови</i>	<i>свої</i>	<i>дивується</i>
3	<i>сам</i>	<i>себе</i>	<i>стидається.</i>

Використані джерела

1. Державний стандарт початкової освіти 2019.
2. Імбер В.І. Комп'ютерна грамотність та інформаційна безпека дітей молодшого шкільного віку на уроках інформатики: дуальний підхід / В.І. Імбер // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. – 2016. – Випуск 46.
3. Колеснік К.А. Особливості організації групової діяльності учнів у початковій школі / К.А. Колеснік // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Збірник наукових праць. – Випуск 46 / редкол. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2016.
4. Методичні рекомендації щодо викладання в початковій школі у 2019-2020 навчальному році.
5. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класів (оновлено).
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N.M.Bibik. – Київ: Літера ЛТД, 2018.
7. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти розроблена під керівництвом О.Я.Савченко (1-2 класи).

III. Висновки

Впевнена, що інтегровані уроки захоплюють молодих учителів новизною, можливістю включення в шкільний курс альтернативних ідей і нестандартних підходів. Вони надихають нас, досвідчених учителів, що знайомі на практиці з усіма недоліками ізольованого викладання наук. Інтегровані уроки інформатики дають учневі реальні можливості вільного та свідомого вибору змісту навчання й, отже, індивідуальної траєкторії розвитку; знімається вантаж непосильних навчальних вимог; створюються умови для позитивної мотивації навчання.

Результати роботи вчителя початкових класів не завжди можливо визначити кількістю переможців у олімпіадах і конкурсах. Але розуміння моїми маленькими вихованцями того, що комп'ютер – це не лише пристрій для розваг, а, перш за все, важливий, сучасний, дуже зручний засіб навчання та розвитку, дає мені наснаги та впевненості в подальшій роботі. Вчитель не має права зупинитися в своєму розвитку. Вічно удосконалюватися, винаходити, випробовувати – єдиний вірний шлях учителя.

ПОРТФОЛІО

Цікавішої професії не знаю...

Кричевська Юлія Юріївна

Посада

Заступник директора з навчально-виховної роботи

Фах

Учитель початкових класів

Педагогічний стаж – 31 рік. 18 років віддані гімназії №267

м. Києва, з них **13** працюю заступником директора з навчально-виховної роботи.

Моє життєве кредо

Умію творити, умію навчати, знаю, що хочу, йду до мети.

Моє педагогічне кредо

Учитель вчиться все життя. Якщо ви хочете бути улюбленим учителем, дбайте про те, щоб вихованцеві було що у вас відкривати.

Пріоритетне завдання

Сприйняття та реалізація інноваційних процесів, які відбуваються в освіті. Реалізація ідеї модернізації початкової освіти гімназії через участь у Всеукраїнському експерименті.

Методична тема

Інтеграція у викладанні предмету інформатики в початковій школі

Участь у заходах та обмін досвідом

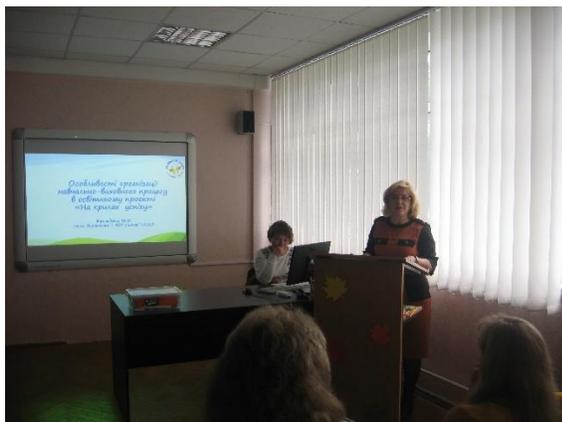
18.01.2017 - Київський педагогічний форум «Нова початкова школа – простір освітніх можливостей»

17.02.2017 – Всеукраїнський круглий стіл «Розвиток початкової освіти: прогнози та їх експериментальне впровадження»

12.05.2017 – Всеукраїнський круглий стіл (м. Запоріжжя) «Прогнозування розвитку початкової освіти: дидактико-методичні засади організації навчання першокласників»

13.10.2017 – міська педагогічна майстерня «Траєкторія розвитку вчителя початкових класів»

25.10.2017 – Всеукраїнська педагогічна студія «Інноваційний освітній проект для початкової школи: запитання й відповіді»

08.12.2017 - районний педагогічний брифінг «Від ідеї освітнього проекту – до його реалізації»

29.08. 2018 – участь у традиційній Всеукраїнській веб-конференції «Учені НАПН України – українським вчителям»

<https://www.youtube.com/watch?v=KlOmK5UQ8ls>

06.12.2018 – педагогічний ринг (для членів асоціації керівників закладів освіти «Відроджені гімназії України») «Експериментальна робота як ресурс інноваційного розвитку початкової освіти»

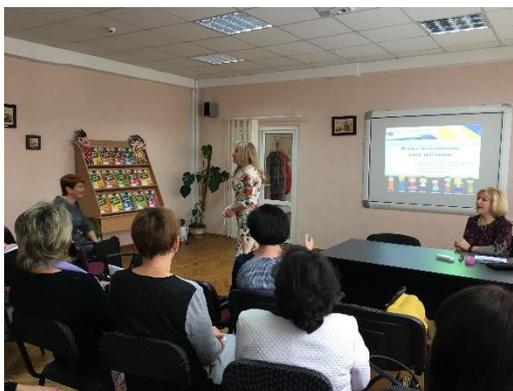
22.01.2019 – педагогічна рада «Інформаційно-методичне забезпечення реалізації Держстандарту початкової освіти (Мандрівка до Нової української школи)»

13.04.2019 – mini-EdCamp Melitopol (афілійована (не) конференція) «Школа на старті. Мотивація до дії»

10.10.2019 – Всеукраїнський круглий стіл «Учитель початкової школи як агент інноваційних змін»

Мої досягнення

У 2018 році пройшла спеціальну підготовку в Інституті педагогіки НАПН України та отримала звання Організатора освітнього простору, тренера-модератора проекту «На крилах успіху»

Самоосвіта

Міністерство освіти і науки України

Нова українська школа

СЕРТИФІКАТ

Виданий 05.06.2018

який засвідчує, що

Юлія Кричевська

успішно завершив(ла)

«Онлайн-курс для вчителів початкової школи»

тривалістю 60 годин.

Курс розроблений Міністерством освіти і науки України, студією онлайн-освіти EdEra та громадською спілкою «Освіторія».

Ірина Біліна, керівниця студії онлайн-освіти EdEra

*Сертифікат у базі проекту EdEra <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/ed-era/cert/77248672021d43a9b30cb19344750147/valid.html>

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

СЕРТИФІКАТ

виданий учаснику Всеукраїнського онлайн-марафону
НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА: ПЕРШІ ПІДСУМКИ ТА ПРОГНОЗИ

Кричевська Юлія Юріївна

Директор
видавництва «Ранок»

В. В. Круглов

26 лютого 2019 р.

СВІДОЦТВО

№ К5-181282

засвідчує, що

**Кричевська
Юлія Юріївна**

Гімназія №267 м. Києва

взяв (ла) участь у практичному інтенсиві:
Інтернет-ресурси в роботі вчителя
(тривалість 10 ак. годин)

веб-адреса сторінки конференції:
<https://naurok.com.ua/conference/link/5>

Директор
ТОВ «Освітній проект «На Урок»
Перепелиця Д. О.

16.03.2019

Perpeliya

СВІДОЦТВО

№ К7-181282

засвідчує, що

**Кричевська
Юлія Юріївна**

Гімназія №267 м. Києва

взяв (ла) участь у конференції:
**Нова українська школа:
досвід і перспективи**
(тривалість 10 ак. годин)

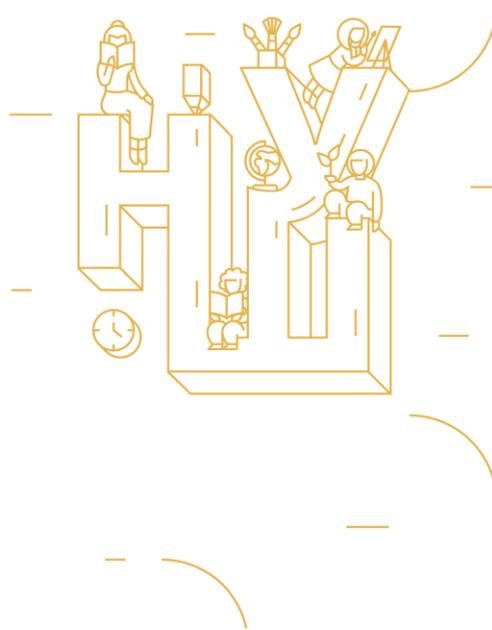
веб-адреса сторінки конференції:
<https://naurok.com.ua/conference/link/7>

Директор
ТОВ «Освітній проект «На Урок»
Перепелиця Д. О.

18.05.2019

Perpeliya

СВІДОЦТВО

№ K16-181282

засвідчує, що

**Кричевська
Юлія Юріївна**

Гімназія №267 м. Києва

взяв (ла) участь у конференції:

**Формування ключових
компетентностей і навичок учнів**

(тривалість 10 ак. годин)

веб-адреса сторінки конференції:
<https://naurok.com.ua/conference/link/16>

Директор
ТОВ «Освітній проект «На Урок»
Перепелиця Д. О.

14.09.2019

СЕРТИФІКАТ № БЦ-С-2288

Виданий 30.06.2018

який засвідчує, що

Кричевська Юлія Юріївна

успішно завершив(ла) онлайн-курс

**"Додатки Google в професійній діяльності
викладача/адміністрації закладу освіти"**

тривалістю 60 годин.

Наказ №18 від 27.06.2018 р.

Завідувач науково-методичного центру

В.Г.Висторонський

Автор курсу

Антоніна Букач,
Google for Education Certified Trainer,
методист науково-методичного центру

PROMETHEUS

СЕРТИФІКАТ
Виданий 04.12.2017

Цей сертифікат засвідчує, що

Юлія Кричевська

успішно закінчив(ла) курс

Критичне мислення для освітян
(30 годин),

наданий **Сергієм Терно, Наталією Степановою та Сергієм Горбачовим**
через платформу масових відкритих онлайн-курсів **Prometheus**.

Сергій Терно
доктор педагогічних наук

Наталія Степанова
кандидат філософських наук

Сергій Горбачов
*засновник, редактор, викладач
медіаграмотності*

Автентичність цього сертифікату може бути перевірена за <https://courses.prometheus.org.ua/18090/cert/a8ba52cc994c4bfc95c46e7fc181b4a7>